Άγιος Δαμασκηνός ο Στουδίτης Επίσκοπος Λητής και Ρεντίνης

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/4349/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 14/12/2013 1:02:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 12/11/2026 00:37:22

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 27 Νοεμβρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 14/12/2013 1:02:00 πμ

Βιογραφία

Ο Επίσκοπος Λητής και Ρεντίνης Δαμασκηνός είναι εξέχουσα μορφή αγίου Ιεράρχου όχι μόνον του 16ου αιώνος μ.Χ., αλλά όλων των χρόνων της δουλείας, και ως εκ τούτου αποτελεί πνευματικό φάρο που κατέλαμψε το τότε πνευματικό σκότος του Γένους, δοξάζοντας και την περίφημη Επισκοπή Λητής και Ρεντίνης, η οποία κατέστη παγκοσμίως γνωστή χάρις σε αυτόν.

Γεννημένος περί το 1520 μ.Χ. στη Θεσσαλονίκη όπου έλαβε άριστη μόρφωση, ο άγιος μας - κατά κόσμον ίσως Δημήτριος - μετέβη νέος στην Κωνσταντινούπολη, όπου πριν το 1546 μ.Χ. έγινε Μοναχός της Αδελφότητος «τῶν Στουδιτῶν», λαμβάνοντας το όνομα Δαμασκηνός και την προσωνυμία «Στουδίτης»· ήδη ως υποδιάκονος, σπουδάζοντας στην περίφημη Πατριαρχική Ακαδημία, υπήρξε και περιφανής ιεροκήρυκας της Βασιλεύουσας, σπείροντας λόγους πλήρεις ωφελείας, οι οποίοι αργότερα αποτέλεσαν το υλικό για το βιβλίο του «Θησαυρός».

Μεταξύ των ετών 1550 μ.Χ. και 1558 μ.Χ. ο Άγιος Δαμασκηνός δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή των Τρικάλων, πιθανότατα ως Διδάσκαλος της εκεί Σχολής, και πριν το 1558 μ.Χ. έλαβε την Ιερωσύνη. Στο ίδιο διάστημα μετέβη και στην Βενετία για να τυπώσει τον δημοφιλή «Θησαυρό».

Το 1560 μ.Χ. στο Ναό των Αρχαγγέλων («Ροτόντα») της Θεσσαλονίκης ο Ιερομόναχος Δαμασκηνός χειροτονήθηκε Επίσκοπος «Λητῆς καὶ Ρενδίνης» από τον Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης Θεωνά (τον προ του 1560 – 65 μ.Χ.· δεν πρόκειται περί του γνωστού αγίου).

Παρά το ότι ο Άγιος Δαμασκηνός ήταν μόνον Επίσκοπος, ωστόσο δεν έπαυσε να διαλάμπει με τον συνδυασμό της λαμπρής παιδείας του και της άμετρης ταπεινοφροσύνης του. Ο Γερμανός θεολόγος Στέφαν Γκέρλαχ (1546 – 1612 μ.Χ.), μολονότι εχθρικός προς την Ορθοδοξία, επιβεβαιώνει ότι ο Λητής και Ρεντίνης Δαμασκηνός ήταν ένας από τους τρείς πιο μορφωμένους Ορθοδόξους Κληρικούς της εποχής του και από αυτούς ήταν ο πιο επαινετός «λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας μετριοφρο-σύνης, ὀλιγαρκείας καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν του».

Λόγω των χαρισμάτων του αυτών ο Άγιος απέλαυε της εμπιστοσύνης των Πατριαρχών για σημαίνουσες αποστολές ως Έξαρχος, όπως στο Άγιον Όρος (1567 μ.Χ.), αλλά και στη Μικρά Ρωσία (Ουκρανία), όπου στα έτη 1565 - 1572 μ.Χ. ο Δαμασκηνός συνετέλεσε αποφασιστικά στην κατανίκηση της αιρετικής ρωμαιοκαθολικής προπαγάνδας. Αργότερα, κατά την Πατριαρχία του Ιερεμίου Β΄ του Τρανού (†1595 μ.Χ.), ο οποίος ήταν μαθητής του Αγίου, ο Δαμασκηνός έλαβε μέρος στην σύνταξη της πατριαρχικής δογματικής απαντήσεως (1572 – 73 μ.Χ.) στους Λουθηρανούς Προτεστάντες της Τυβίγγης, διετέλεσε δε και τοποτηρητής του Θρόνου στην Κωνσταντινούπολη επί αρκετούς μήνες, κατά την απουσία του Πατριάρχου.

Το 1574 μ.Χ., ο Άγιος μας προβιβάσθηκε σε «Μητροπολίτην Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης καὶ Ἔξαρχον πάσης Αἰτωλίας» ως Δαμασκηνός Γ’ ο Στουδίτης, θρόνο που υπηρέτησε επί δύο περίπου έτη, μέχρι το 1576 μ.Χ., όταν συγκαταλέχθηκε μεταξύ των λογίων του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Λίγο αργότερα, το σωτήριον έτος 1577 μ.Χ., εκοιμήθη εν Κυρίω και ετάφη στη μητροπολιτική του περιφέρεια, στη Ναύπακτο ή την Άρτα. Επίγραμμα αναφερόμενο στον Άγιο, πλέκει τον έπαινό του, χαρακτηρίζοντας τον Δαμασκηνό ως «σοφία τῶν Ἑλλήνων» και τον θάνατό του ως κακή στιγμή, η οποία άφησε τους φιλέλληνες ορφανούς: «Ἑλλήνων μὲν τὴν σοφίαν βαρὺς ὤλεσεν αἰών. Ὃς δὲ φιλέλληνας πάντας ἀπωρφάνισεν».

Στα συγγράμματά του, εκτός από το βιβλίο «Θησαυρός», το οποίο εκδόθηκε πάμπολλες φορές (51 περίπου φορές μέχρι το 1926 μ.Χ.) και που μαρτυρεί τα γνήσια μοναχικά του βιώματα και το σέβας στην Ορθοδοξία και τους Αγίους Πατέρες, συμπεριλαμβάνονται διάφορα κείμενα, όπως Κανόνες προς τιμή του Νεομάρτυρος Νικολάου († 1554 μ.Χ.) (βλέπε 14 Φεβρουαρίου), ποιήματα προς τιμήν της Παναγίας σε ομηρική γλώσσα, μία Παραίνεσις προς Μοναχούς, και άλλα, όπως σύγγραμμα ζωολογίας και έτερο μετεωρολογίας, που πιστοποιούν την ευρεία παιδεία του. Ο Άγιος Δαμασκηνός πρέπει να υπήρξε διδάσκαλος και ενός από τους τελευταίους Στουδίτες, του Οσίου Διονυσίου του «Ρήτορος» († 1606 μ.Χ.) (βλέπε 9 Ιουλίου), μετέπειτα ασκητού στη Μικρά Αγία Άννα του Αγίου Όρους.

Παρά τη λιπαρή του παιδεία, χάρις στην οποία κατείχε άριστα την ομηρική και την αττική διάλεκτο, ο Άγιος Δαμασκηνός ο Στουδίτης, Επίσκοπος Λητής και Ρεντίνης, έγραφε και σε απλή και καθαρή Ελληνική γλώσσα για τον απλό λαό της εποχής του, που είχε πολλή ανάγκη της «στερεᾶς τροφῆς» του λόγου του Θεού. Ο «Θησαυρός» του Δαμασκηνού υπήρξε το πιο διαδεδομένο στον τομέα του βιβλίο και ενίσχυσε το δούλο Γένος στις θλίψεις και τα μαρτύρια. Η προσφορά του επεκτάθηκε όταν μεταφράσθηκε και στα τουρκικά (1731 μ.Χ.), για τους τουρκόφωνους Ρωμηούς, στα σερβικά (1580 μ.Χ.) και τα ρωσικά (1656, 1715 μ.Χ.). Ιδιαιτέρως στη Βουλγαρία θεωρείται ότι η μετάφρασή του (Δαμασκηνάρια) απέτρεψε τον εκτουρκισμό των Ορθοδόξων Βουλγάρων.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α’. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸν Λητῆς καὶ Ρεντίνης χρυσολόγον ἐπίσκοπον, εἶτα δὲ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης θεοφόρητον πρόεδρον, τὸν θεῖον καὶ σοφὸν Δαμασκηνὸν, τιμήσωμεν ἐν ὕμνοις ἱεροῖς, τὸν διδάξαντα τῇ βίβλῳ αὐτοῦ λαούς, πρὸς ὅν καὶ ἀνακράζουσι· δόξα τῷ σὲ σοφίσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ ἁγιάσαντι, δόξα τῷ ταμιεύσαντι ἐν σοί, χαρίτων θησαυρῶν Αὐτοῦ.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιος Δαμασκηνός ο Στουδίτης
Επίσκοπος Λητής και Ρεντίνης

Άγιος Δαμασκηνός ο Στουδίτης
Επίσκοπος Λητής και Ρεντίνης

Σχετικά κείμενα

1. Θησαυρός Δαμασκηνού, υποδιακόνου και Στουδίτου, του Θεσσαλονικέως

Σχετικές συνδέσεις

1. Όσιοι Διονύσιος «ο ρήτωρ» και ο υποτακτικός του Άγιος Μητροφάνης ο πνευματικός
2. Άγιος Νικόλαος ο Νεομάρτυρας ο εξ Ιχθύος της Κορινθίας

Παραπομπές

1. Ιερά Μονή Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου
2. ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΛΑΓΚΑΔΑ ΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΡΕΝΤΙΝΗΣ